

مسئولان قتل عام زندانیان سیاسی، بخش اول

مقدمه:

نوزده سال از قتل عام زندانیان سیاسی در تابستان ۶۷ می‌گذرد و آمران و عاملان این کشتار بی‌رحمانه همچنان به یمن در دست داشتن اهرم‌های قضایی و سیاسی کشور به جنایت مشغولند. متأسفانه تاکنون از سوی نیروها و شخصیت‌های سیاسی آنطور که باید و شاید تلاش درخوری برای شناساندن چهره‌ی این جنایتکاران در سطح بین‌المللی انجام نگرفته است و غالب تلاش‌ها در نیمه راه و بدون حصول نتیجه‌ای مشخص رها شده است. در شرایط کنونی وظیفه‌ی ماست که از همه‌ی نیروی خود در مسیر افشای این جنایتکاران استفاده کنیم. برای نیل به این هدف قبل از هر چیز بایستی ادعاهای خود را مستند و محکمه پسند کرده و از انتشار اخبار نادرست و ادعاهای بی اساس خودداری کنیم. من نیز به سهم خود تلاش می‌کنم در مسیر فوق قدم بردارم و تا آن جا که ممکن است در تصحیح اشتباهاتی که صورت گرفته بکوشم. مطمئناً در این راه کمبودها و کاستی‌هایی در کار پیش می‌آید که لازم است از سوی افراد مطلع تصحیح شود.

در مقاله‌ی «تصحیح یک اشتباه و پوزش از روح بزرگ قتل عام شدگان تابستان ۶۷» تلاش کردم با ارائه سند و مدرک معتبر، نام کوچک نیری را که به اشتباه در ۱۹ سال گذشته از سوی گروه‌ها و شخصیت‌های سیاسی «جعفر» عنوان شده بود، تصحیح کنم. متأسفانه چنانچه انتظار آن می‌رفت بعد از انتشار این مطلب برخی از افراد و گروه‌های سیاسی و از جمله در برنامه‌ی «نمایش قتل عام زندانیان سیاسی» که توسط سازمان مجاهدین خلق تهیه و در سیمای آزادی به نمایش گذاشته شد همچنان با پافشاری بر اشتباهی که صورت گرفته به جای حسینعلی از نام «جعفر» برای معرفی نیری رئیس هیئت قتل عام استفاده کردند. امیدوارم واقعیت از سوی افراد و جریانات سیاسی و تهیه کنندگان این نوع برنامه‌ها پذیرفته شود. چرا که اعلام اشتباه نام یک شخصیت حقیقی و حقوقی مانند حسینعلی نیری که در جنایت علیه بشریت نقش مستقیم داشته جز ضرر دستاوردی برای هیچ کس ندارد.

از سوی دیگر خانم عفت ماهباز پس از گذشت ۱۹ سال از قتل عام ۶۷ در ادعایی عجیب و جدید اعلام می‌کند:

«در شامگاه ۵ مرداد سال ۱۳۶۷، روز بعد از درگیری مجاهدین با حکومت، (فروغ جاودان مجاهدین یا مرصاد...)، اولین سری زندانیان از جمله همسر علی رضا اسکندری (شاپور) را اعدام کردند. این عده از گروه‌های مختلف چپ در زندان بودند.»

<http://www.akhbar-rooz.com/article.jsp?essayId=10584>

با آنکه اسناد این جنایت هولناک از سوی آیت‌الله منتظری قائم مقام وقت رهبری انتشار یافته و ده ها شاهد زنده حضور دارند و اسناد و مدارک و شهادت شهود دال بر این است که قتل عام با اعدام زندانیان مجاهد شروع شده و متعاقب آن زندانیان مارکسیست در شهریور ۶۷ اعدام شدند اما خانم ماهباز به ناگهان ادعا می‌کند «روز بعد از درگیری مجاهدین با حکومت» اولین سری زندانیان که «از گروه‌های مختلف چپ بودند» اعدام شدند! نمی‌دانم خانم ماهباز از بیان این خبر نادرست آنهم پس از گذشت ۱۹ سال از قتل عام ۶۷ به دنبال چه منفعتی و یا تثبیت چه سیاستی است، اما می‌دانم دود این گونه اقدامات تنها در چشم آن‌هایی می‌رود که تلاش می‌کنند این جنایت بزرگ را به صورت مستند در پیش افکار عمومی دنیا مطرح کنند.

این سیاست مفید نیست تنها نیروها را هرز می‌برد. باید توجه کرد ما در مسابقه‌ی دو شرکت نکرده‌ایم که تلاش می‌کنیم با جرزنی بگویم من اول از همه از خط پایان گذشتم. تازه عزیزانمان اول اعدام شده باشند یا آخر، چه فرقی در فاجعه‌ای که به وقوع پیوست می‌کند؟ اثبات خود مهم‌تر است یا بیان واقعیت‌ها؟ کدام یک به دادخواهی در سطح بین‌المللی کمک می‌کند؟

****

با چهره‌ی حسینعلی نیری رئیس هیئت کشتار ۶۷ آشنا شویم:

یکی از کمبودهای مهم برای افشای چهره‌ی جنایتکاران در سطح بین‌المللی و تلاش برای دادخواهی، عدم دسترسی به عکس تعدادی از اعضای هیئت قتل عام ۶۷ بود.

حسینعلی نیری

تا پیش از این عکسی از حسینعلی نیری رئیس حکام شرع اوین و رئیس هیئت قتل‌عام زندانیان سیاسی و همچنین مرتضی اشراقی دادستان انقلاب تهران و یکی از اعضای هیئت کشتار زندانیان سیاسی انتشار نیافته بود. رژیم آگاهانه از انتشار عکس آن‌ها جلوگیری می‌کند.

از مدت‌ها پیش هم و غم را بر این گذاشتم تا بلکه عکسی از نیری و اشراقی به دست آورم و با انتشار آن پرده از چهره‌ی این جانان بردارم. خوشحالم که این مهم در نوزدهمین سالگرد قتل‌عام زندانیان سیاسی انجام می‌گیرد.

تا آن‌جا که می‌دانم هیچ عکسی به تنهایی از حسینعلی نیری در جایی انتشار نیافته است یا من به آن دسترسی نداشتم، به همین دلیل عکس او را در چند مراسم عمومی و در میان دیگر سران دستگاه قضایی رژیم یافتیم. نیری هم‌اکنون معاون قضایی دیوان عالی کشور است.

به غیر از حسینعلی نیری عکسی نیز از علی مبشری یافتیم که در جریان قتل‌عام سال ۶۷ در بعضی از دادگاه‌های اوین به جای نیری حضور می‌یافت. علی مبشری هم‌اکنون رئیس دادگاه انقلاب است.

من‌اسفانه علیرغم تلاش زیادی که به خرج دادم، تاکنون نتوانسته‌ام عکسی از مرتضی اشراقی به دست بیاورم. وی هم‌اکنون رئیس یکی از شعب دیوان عالی کشور است. بسیار ممنون خواهم شد چنانچه یکی از هموطنان دسترسی به عکس او دارد برای من ارسال کند. در عکس‌های زیر حسینعلی نیری را همراه با صاحب منصبان قضایی رژیم می‌بینید.

از راست به چپ: حسینعلی نیری-صدیقی- غلامحسین محمدی گلپایگانی- محمود هاشمی شاهرودی- حسین مفید- عبدالنبی نمازی

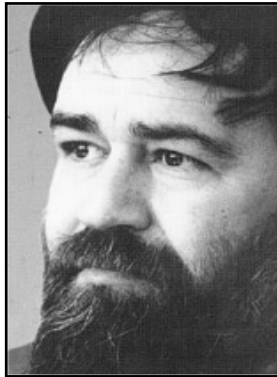

مصاحبه مطبوعاتی حسین مفید رییس دیوان عالی کشور
نفر اول از سمت چپ حسینعلی نیری معاون قضایی دیوان عالی کشور

مسئولان قوه قضائیه و دیوان عالی کشور
از چپ به راست: عباسعلی علیزاده- قربانعلی دری نجف آبادی- حسین مفید- محمودهاشمی شاهرودی- علی یونسی- حسینعلی نیری- اسماعیل شوشتری

مسئولان کشتار زندانیان سیاسی در جریان قتل عام ۶۷

روح الله خمینی و سید احمد خمینی

روح الله خمینی به عنوان صادر کننده فرمان قتل عام و احمد خمینی به عنوان نویسنده متن حکم قتل عام و پیگیری کننده اجرای آن، نقش اساسی در این کشتار بزرگ داشتند. فرمان خمینی برای قتل عام زندانیان مجاهد در شش مردادماه ۶۷ صادر شده است. در شهریور ۱۳۶۷ حکم جدیدی برای قتل عام زندانیان مارکسیست صادر شد که متأسفانه تاکنون متن آن انتشار نیافته است و مشخص نیست حکم شفاهی بوده یا کتبی. متن فرمان خمینی برای قتل عام زندانیان مجاهد به شرح زیر است:

«بسم الله الرحمن الرحيم
از آنجا که منافقین خائن به هیچ وجه به اسلام معتقد نبوده و هر چه می گویند از روی حيله و نفاق آنهاست و به اقرار سران آنها از اسلام ارتداد پیدا کرده اند، و با توجه به محارب بودن آنها و جنگ های کلاسیک آنها در شمال و غرب و جنوب کشور با همکاری های حزب بعث عراق و نیز جاسوسی آنان برای صدام علیه ملت مسلمان ما، و با توجه به ارتباط آنان با استکبار جهانی و ضربات ناجوانمردانه ای آنان از ابتدای تشکیل نظام جمهوری اسلامی تاکنون، کسانی که در زندان های سراسر کشور بر سر موضع نفاق خود پافشاری کرده و می کنند، محارب و محکوم به اعدام می باشند و تشخیص موضوع نیز در تهران با رای اکثریت آقایان حجت الاسلام نیری دامت افاضاته (قاضی شرع) و جناب آقای اشراقی (دادستان تهران) و نماینده ای از وزارت اطلاعات می باشد، اگر چه احتیاط در اجماع است، و همین طور در زندان های مراکز استان کشور رای اکثریت آقایان قاضی شرع، دادستان انقلاب و یا دادیار و نماینده اطلاعات لازمالاتباع می باشد، رحم بر محاربین ساده اندیشی است. قاطعیت اسلام در برابر دشمنان خدا از اصول تردیدناپذیر نظام اسلامی است. امیدوارم با خشم و کینه انقلابی خود نسبت به دشمنان اسلام، رضایت خداوند متعال را جلب نمایید. آقایانی که تشخیص موضوع به عهده آنان است، وسوسه و شک و تردید نکنند و سعی کنند "اشدا علی الکفار" باشند. تردید در مسائل اسلام انقلابی، نادیده گرفتن خون پاک و مطهر شهدا می باشد. والسلام. روح الله الموسوی الخمينی.»

متن کامل خاطرات منتظری، اتحاد ناشران ایرانی در اروپا، صفحه ۵۲۰.

احمد خمینی در نامه ای خطاب به منتظری به صراحت از مسئولیت شرعی پدرش در رابطه با فرمان قتل عام زندانیان سیاسی صحبت می کند و از قول او می نویسد:
«مسئولیت شرعی حکم مورد بحث [قتل عام زندانیان سیاسی] با من است جنابعالی نگران نباشید. خداوند شر منافقین را از سر همه کوتاه فرماید. ۱۵ مرداد ۱۳۶۷، ارادتمند، احمد خمینی»

متن کامل خاطرات منتظری، اتحاد ناشران ایرانی در اروپا، صفحه ۵۲۱.

اعضای هیئت قتل عام ۱۳۶۷

از راست به چپ: اسماعیل شوشتری-علی میشری-مصطفی پورمحمدی-حسینعلی نیری-ابراهیم رئیسی

افراد فوق در دادگاه‌های تشکیل یافته در اوین و گوهردشت حضور به هم رسانده و فرمان اعدام زندانیان را پس از مشاوره کوتاهی صادر می‌کردند. متأسفانه عکسی از مرتضی اشراقی دادستان انقلاب تهران در دست نیست.

در زندان گوهردشت، شیخ محمد مغینه‌ای (محمد ناصریان)، داوود لشکری و حمید عباسی به آن‌ها یاری می‌رسانند. در اوین، مهدی واعظی (زمانی)، مجتبی حلویایی عسگر، سید حسین مرتضوی، حسن دهنوی (قاضی حداد)، سید حسین حسین زاده برای تصمیم‌گیری در مورد سرنوشت زندانیان سیاسی به آن‌ها یاری می‌رسانند.

نادری و فاتح دادستان انقلاب و مسئول اطلاعات کرج به هنگام تصمیم‌گیری در مورد کشتار زندانیان سیاسی کرج که در زندان گوهردشت به سر می‌بردند نقش فعالی داشتند. متأسفانه اسامی اعضای هیئت قتل‌عام به ویژه در شهرهای رشت، مشهد، اصفهان، شیراز، دزفول، تبریز، همدان، قزوین، اراک، خرم‌آباد، قم و... تاکنون نامشخص مانده است. بر همه‌ی ما واجب است که در راه شناسایی این دسته از جانیان بیش از پیش کوشا باشیم.

مسئولان قتل‌عام زندانیان سیاسی در سال ۶۷ بخش دوم

مسئولان وزارت اطلاعات در دوران قتل عام

وزارت اطلاعات جمهوری اسلامی در برنامه ریزی و اجرای این جنایت بزرگ علیه بشریت، نقش اساسی را به عهده داشت. افراد فوق در زمره‌ی مسئولان درجه اول و تأثیرگذار وزارت اطلاعات بوده‌اند. این افراد در جریان قتل‌های زنجیره‌ای، قتل‌های سیاسی و غیرسیاسی دو دهه گذشته، سرکوب زنان، دانشجویان، کارگران، روشنفکران، روزنامه‌نگاران و فعالان سیاسی نقش عمده و تعیین‌کننده‌ای داشته‌اند. غلامحسین محمدی گلپایگانی و اصغر حجازی با اداره‌ی دفتر خامنه‌ای نقش مهمی در پیش‌برد سیاست‌های رژیم دارند.

از راست به چپ: ردیف اول، محمد محمدی ری شهری (وزیر) - علی فلاحیان (قائم مقام) - مصطفی پورمحمدی
 ردیف دوم: غلامحسین محسنی اژه‌ای - روح‌الله حسینیان - احمدپورنجاتی
 ردیف سوم: علی اصغر حجازی و غلامحسین محمدی گلپایگانی

مسئولان شورای عالی قضایی در دوران قتل

از راست به چپ: مرتضی مقتدایی - سید عبدالکریم موسوی اردبیلی - محمد
 موسوی خوئینی‌ها - سید محمد موسوی بجنوردی - سید محمد حسن مرعشی
 شوشتری

شورای عالی قضایی رژیم به عنوان بالاترین مرجع قضایی در دوران قتل عام، مسئولیت مستقیم قتل عام زندانیان سیاسی را به عهده داشت. از پنج عضو شورای عالی قضایی در دوران قتل عام ۶۷، سه نفر عبدالکریم موسوی اردبیلی، سید محمد بجنوردی و سید محمد موسوی خوئینی‌ها امروز وابسته به جناح «اصلاح طلب» رژیم هستند.

پرسش و پاسخ احمد خمینی با پدرش به خوبی نشانگر نقش مستقیم شورای عالی قضایی در قتل عام زندانیان سیاسی است. احمد خمینی خطاب به پدرش نامه زیر را نوشته و سؤالات موسوی اردبیلی رئیس شورای عالی قضایی را مطرح می‌کند:

«پدر بزرگوار حضرت امام مد ظله العالی،

پس از عرض سلام، آیت‌الله موسوی اردبیلی در مورد حکم اخیر حضرتعالی در باره‌ی منافقین ابهاماتی داشته‌اند که تلفنی در سه سؤال مطرح کردند:

۱- آیا این حکم مربوط به آنهاست که در زندان‌ها بوده‌اند و محاکمه شده‌اند و محکوم به اعدام شده‌اند ولی تغییر موضع نداده‌اند و هنوز هم حکم در مورد آنها اجرا نشده است، یا آنهایی که حتا محاکمه هم نشده‌اند، محکوم به اعدامند؟

۲- آیا منافقین که محکوم به زندان محدود شده‌اند و مقداری از زندانشان را هم کشیده‌اند ولی بر سر موضع نفاق می‌باشند، محکوم به اعدام می‌باشند؟

۳- در مورد رسیدگی به وضع منافقین، آیا پرونده‌های منافقینی که در شهرستان‌هایی که استقلال قضایی دارند و تابع مرکز استان نیستند، باید به مرکز استان ارسال گردد، یا خود می‌توانند مستقلاً عمل کنند؟ فرزند شما احمد.»

خمینی در پاسخ به سؤال فرزندش احمد، ضمن تأکید بر فرمان قتل عام زندانیان مجاهد خواهان تعجیل در صدور و اجرای احکام اعدام می‌شود:

«بسمه تعالی، در تمام موارد فوق هرکس در هر مرحله اگر بر سر نفاق باشد حکمش اعدام است. سریعاً دشمنان اسلام را نابود کنید، در مورد رسیدگی به وضع پرونده‌ها، در هر صورت که حکم سریع‌تر انجام گیرد، همان مورد نظر است.»

متن کامل خاطرات منتظری، اتحاد ناشران ایرانی در اروپا، صفحه‌ی ۵۲۰.

مسئولان سازمان قضائی نیروهای مسلح در دوران قتل عام

از راست به چپ: محمدنیازی-علی یونسی- علی رازینی

روح‌الله خمینی در تاریخ ۲ مرداد ۱۳۶۷ پیش از شروع عملیات «فروغ‌جاویدان» ارتش آزادیبخش با صدور فرمانی خطاب به علی رازینی رئیس سازمان قضایی نیروهای مسلح او را مأمور کشتار وسیع سربازان و درجه‌داران ارتش و نیروهای نظامی می‌کند. این فرمان به خوبی نشانگر عزم رژیم برای شروع اعدام‌های گسترده می‌باشد.

«بسم الله الرحمن الرحيم

جناب حجت الاسلام آقای علی رازینی ، رئیس سازمان قضایی نیروهای مسلح

جنابعالی موظف می باشید:

۱- دادگاه ویژه تخلفات جنگ را در کلیه مناطق جنگی تشکیل و طبق موازین شرع بدون رعایت هیچ يك از مقررات دست و پاگیر به جرایم متخلفان رسیدگی نمایید.

۲- هر عملی که به تشخیص دادگاه موجب شکست جبهه اسلام و یا موجب خسارت جانی بوده و یا می باشد مجازات آن اعدام است . والسلام .

۶۷/۵/۲

روح الله الموسوی الخمينی»

ناگفته مشخص است تأکید خمینی بر روی عدم «رعایت هیچ یک از مقررات دست و پاگیر» برای رسیدگی به تخلفات به چه معناست.

مسئولان قتل عام سیاسی زندانیان سیاسی در سال ۶۷، بخش سوم

در کنار مسئولان قضایی و امنیتی کشور مسئولان سیاسی و چهره‌های تعیین کننده‌ی حاکمیت در دوره‌ی قتل عام نیز سهم بسزایی در قتل عام زندانیان سیاسی داشتند.

مسئولین سیاسی جمهوری اسلامی در دوران قتل عام ۱۳۶۷

ردیف اول از راست به چپ: سیدعلی خامنه‌ای، ریاست جمهوری- علی اکبر هاشمی رفسنجانی، ریاست مجلس و ریاست ستاد فرماندهی کل قوا- میرحسین موسوی، نخست وزیر

ردیف دوم از راست به چپ: علی اکبر ولایتی، وزیر امور خارجه- حسن ابراهیم حبیبی، وزیر دادگستری- سیدمحمدخاتمی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و معاون ستاد فرماندهی کل قوا- علی اکبر محتشمی، وزیر کشور

تصویر اعضای تعیین کننده دولت و حکومت اسلامی در حضور خمینی، چنین ترکیبی برای تصمیم گیری در امور مهم دور هم جمع می شدند.

از راست به چپ، میرحسین موسوی، عبدالکریم موسوی اردبیلی، محمدمحمدی ری شهری، روح الله خمینی، علی اکبر ولایتی، سیدعلی خامنه‌ای، علی اکبر هاشمی رفسنجانی، سیداحمد خمینی

تنی چند از پیگیران، حامیان و تأیید کنندگان قتل عام زندانیان سیاسی در سال ۱۳۶۷

ردیف اول: از راست به چپ: مهدی کروبی- محمدیزدی- مجید انصاری- محمدجواد لاریجانی
ردیف دوم: حبیب الله عسگر اولادی- اسدالله بادامچیان- قربانعلی دری نجف آبادی- عبدالله نوری

افراد بالا همچون محمد یزدی و سران مؤتلفه نقش مهمی در زمینه سازی و اخذ فرمان قتل عام زندانیان سیاسی از خمینی داشتند، به همین دلیل نیز پس از برکناری منتظری و به دست گرفتن سکان قوه قضاییه توسط محمد یزدی سران مؤتلفه از جمله لاجوردی، بادامچیان، زواره‌ای و... اهرم‌های قوه قضاییه را به دست گرفتند. در دوران پس از کشتار ۶۷ کروی، محتشمی، مجید انصاری و عبدالله نوری فعالیت گسترده‌ای در حمایت از قتل عام زندانیان سیاسی داشتند. عبدالله نوری و در نجف آبادی تلاش می‌کردند هر طور شده منتظری را به توبه نویسی وادار سازند.

مسئولان قتل عام زندانیان سیاسی در سال‌های اولیه دهه ۶۰، بخش چهارم

مثلث لاجوردی، گیلانی و موسوی تبریزی مسئولیت کشتار هزاران زندانی در سال‌های اولیه دهه ۶۰ را به عهده دارند. این افراد از حمایت شورای عالی قضایی و مسئولان دولتی برخوردار بودند. در این بخش علاوه بر مثلث جنایت و شقاوت عکس‌های اعضای شورای عالی قضایی در سال‌های اولیه دهه ۶۰ را قرار داده‌ام. متأسفانه عکس میرمحمدی یکی دیگر از اعضای شورای عالی قضایی را پیدا نکردم و عکس مرتضی مقتدایی دیگر عضو این شورا در بالا آمده است.

ردیف اول از راست به چپ: اسدالله لاجوردی دادستان انقلاب اسلامی مرکز -
 محمدمحمدی گیلانی رئیس حکام شرع اوین
 ردیف وسط: سید حسین موسوی تبریزی دادستان کل انقلاب اسلامی - علی قدوسی
 دادستان کل انقلاب اسلامی - محمد مهدی ربانی املشی دادستان کل کشور
 ردیف سوم: محمد مؤمن عضو شورای عالی قضایی - یوسف صانعی دادستان کل
 کشور - عبدالله جوادی آملی عضو شورای عالی قضایی

در عکس زیر مصطفی پورمحمدی و علی رازینی هنگام تصدی پست‌های قضایی در مشهد دیده می‌شوند. این دو در سال ۶۳ به تهران منتقل شدند. پورمحمدی به وزارت اطلاعات پیوست و رازینی جایگزین لاجوردی در دادستانی انقلاب اسلامی مرکز شد.

از راست به چپ: علی رازینی- سیدعبدالکریم موسوی اردبیلی- مصطفی پورمحمدی
عکس مربوط به سال ۶۳-۱۳۶۲ در مشهد است.
علی رازینی، حاکم شرع و مصطفی پورمحمدی دادستان انقلاب مشهد

ایرج مصداقی
مرداد ۱۳۸۶
Irajmesdaghi@yahoo.com

